

KLAGANDE

Ställföreträdare:

MOTPART
Försäkringskassan
Processjuridiska enheten
405 12 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 1 september 2011
i mål nr 2446-11, se bilaga A

SAKEN
Assistansersättning enligt lagen (1993:389) om assistansersättning,
förkortad LASS

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

. yrkar att han beviljas assistansersättning och anför bl.a.
följande. Han blir snart 18 år och det kan inte godtas att han endast ska ha
rätt till fyra timmar assistans för kommunikation utanför fritids, skola och
korttidstillsyn. Hans föräldrar har med hänsyn till hans ålder inget ansvar på
den punkten. Han har ett behov att leva som andra ungdomar i samma ålder.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. har inte något utvecklat språk och kommunicerar med tecken och vissa ord. Det krävs således nära kännedom om hans uttrycksätt. Under vistelse i hemmet och tillsammans med föräldrarna, i skolan, på fritids och på korttidstillsyn, där är tillsammans med personer som känner honom, krävs inte någon ytterligare person för att tolka hans uttrycksätt. För *övrig tid* har fyra timmar per vecka godtagits för kommunikation, vilket är skäligt och överensstämmer med vad kommunen kommit fram till i sitt beslut. Det vidhålls att inte har rätt till assistansersättning eftersom behovet inte uppgår till minst 20 timmar per vecka för de grundläggande behoven.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning avseende behov av hjälp med de grundläggande behoven personlig hygien, av- och påklädning, måltidshjälp och tillsyn.

Avseende frågan om behövlig hjälp för kommunikation anser kammarrätten följande.

var vid tiden för Försäkringskassans beslut 16 år gammal. Sextonåringar utan funktionshinder har normalt omfattande kontakter med andra människor och har aktiviteter med andra ungdomar utanför skoltid och de behöver inte sina föräldrars eller andra vuxnas medverkan för att kommunicera i vanliga sociala situationer. Med hänsyn till ålder ska inte något föräldraansvar beaktas vid bedömningen av hans behov av hjälp med att kommunicera (jfr RÅ 2010 ref. 17). behov i detta avseende överstiger då enligt kammarrättens mening klart de av Försäkringskassan medgivna fyra timmarna per vecka.

För att ska ha rätt till assistansersättning krävs dock, med beaktande av den bedömning som gjorts avseende övriga grundläggande behov, att hans behov av hjälp med kommunikation utanför hemmet, skolan, fritids och korttidstillsyn uppgår till drygt två timmar per dag. Detta överstiger enligt kammarrätten vad som är rimligt, även för en ungdom i ; ålder.

behov av hjälp med de grundläggande behoven överstiger alltså inte 20 timmar per vecka och han är därför inte berättigad till assistansersättning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

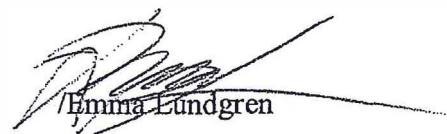
Per Ove Svensson

Paul Öhvall

Petter Classon
referent

Emma Lundgren

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

Bilaga A

DOM
2011-09-01
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
2446-11
Enhet 1:2

A67
Sida 1 (9)

KLAGANDE

Ställföreträdare: (

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten/Göteborg
405 12 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut den 17 januari 2011

SAKEN

Assistansersättning enligt lagen (1993:389) om assistansersättning

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 94654

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	031 - 711 78 59	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Försäkringskassan beslutade den 10 oktober 2010 att avslå och dra in assistansersättningen för [redacted] från och med november 2010. Försäkringskassan har motiverat beslutet enligt följande.

[redacted] tillhör personkrets ett. När det gäller de grundläggande behoven har Försäkringskassan kommit fram till att de uppgår till 9,94 timmar per vecka. Försäkringskassan bedömer att hjälpbehovet i stor omfattning består av handräckning, vägledning, påpuffning och tillsyn. [redacted] har sedan föregående utredning inte längre behov av blöjor och kan till viss del sköta sina toalettbesök utan handgriplig hjälp. Sedan föregående utredning behöver han inte matas längre. Utifrån de medicinska underlagen bedömer Försäkringskassan att ingen tid godtas för måltider då det inte framkommit att sväljsvårigheterna är kontinuerligt återkommande.

[redacted] kan lägga upp och äta själv. Han behöver dock påpuffning vid måltiderna och att någon sitter med vid bordet så att han inte börjar busa samt att det finns en person till hands, vilket räknas som grundläggande behov. Allmän tillsyn är inget grundläggande behov. Med hjälp vid måltider avses hjälp att äta och att personen gör det medvetet vilket i utredningen har framkommit att [redacted] klarar av. När det gäller av- och påklädning är det i stor utsträckning vägledning och tillsyn som [redacted] behöver hjälp med, vilket inte är ett grundläggande behov. Avseende kommunikering godtar Försäkringskassan 4 timmar per vecka för besök inom sjukvården samt vid fritidsaktiviteter utanför skola, fritids och kortidsvistelse eftersom det finns kunnig personal på dessa ställen. Försäkringskassan bedömer att tillsynsbehovet inte är av sådan övervakande karaktär att det kan utgöra ett grundläggande behov. [redacted] är i behov av aktiv hjälp gällande sin personliga hygien samt de toalettbesök då han behöver sköta magen. Sammantaget godtas 5,94 timmar per vecka.

YRKANDEN M.M.

moder överklagar Försäkringskassans beslut och yrkar att han ska beviljas personlig assistans. Hon anför i stor utsträckning det som framkommit vid Försäkringskassans utredning vid hembesöket. Därutöver har hon påtalat att Försäkringskassan i sin bedömning enbart tittat på de fyra första grundläggande behoven, det ”femte” kriteriet är inte alls med och heller ingenting som handläggaren upplyste oss föräldrar om att beskriva noggrant vid hembesöket. Det gjordes en parallell utredning av Kungsbacka kommuns LSS handläggare för att tillförsäkra goda levnadsvillkor. Hon kom fram till att han har 23 timmar i grundläggande behov även om hon glömt det ”femte” kriteriet.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Försäkringskassan utgår vid sin bedömning av de grundläggande behoven från den praxis som utvecklats vid bedömning av de olika kriterierna. När det gäller hjälp i samband med måltider har regeringsrätten i RÅ 2009 ref. 57 klart uttalat att om personen frågan gäller själv kan inta sin mat så att det som krävs före och efter i fråga om iordningställande inte beaktas som ett grundläggande behov. När det gäller anpassning av maten för att undvika hostattacker är detta något som kan ske utan

direkta närvaro eller medverkan varför detta inte ingår i de grundläggande behoven. Kommunen hänvisar i sin utredning till överläkare ; intyg om att kramp i matstrupen kan förekomma i samband med måltiderna men har inte kunnat förklara grunder för problemet men har angett som tänkbar orsak att maten inte är tillräckligt finfördelad. Han rekommenderar att det finns en person i närheten då

äter. Detta styrker att det inte är frågan om ett grundläggande behov utan talar för att det är tillsyn. När det gäller av- och påklädning klarar det med motiveringsinsatser och tillsyn. Val och framtagning av lämpliga kläder ingår inte i de grundläggande behoven. När

det gäller hjälp med kommunikation med utomstående anser Försäkringskassan att den tid som ingår i det överklagade beslutet tillgodoser detta behov då i första hand vistas i hemmet, i skolan och på korttidsboendet där omgivningen tagit till sig hans sätt att kommunicera. Försäkringskassan anser inte att har något behov av sådan tillsyn av övervakande karaktär eller som förutsätter särskild kunskap om honom.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 3 § lagen om assistansersättning (LASS) har den som omfattas av 1 § LSS med vissa här inte aktuella undantag rätt till assistansersättning om han har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov under i genomsnitt mer än 20 timmar per vecka. Personlig assistans har samma betydelse i LASS som i 9 a § LSS. Enligt sistnämnda bestämmelse avses med personlig assistans ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till sådan insats för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

Utredningen

Av Försäkringskassans utredning vid ett hembesök hos den 10 mars 2010 framkommer att går i årskurs 9 i en särskoleklass på skolan. Efter skolan är han på fritids. De veckor han är hos sin mamma kommer skolskjutsen och hämtar honom kl. 06.30 två dagar per vecka. De andra två dagarna kör de hemifrån kl. 08.00. En dag i

veckan åker han från kortidsvistelse. Den veckan han är hos sin pappa lämnas han på fritids kl 06.45 och hämtas 16.30 fyra dagar i veckan. En dag i veckan åker han från kortidsvistelse. Han åker till kortidsboendet på måndagar efter skolan kl. 14.00 och kommer hem tisdag efter skolan.

Grundläggande behov

Måltidshjälp

äter och dricker själv men han behöver hjälp med att lägga upp och dela maten samt att hälla upp dricka. Någon måste sitta med honom vid matbordet annars slutar han äta för han blir lätt distraherad av annat. Tidsåtgången för måltider hos pappan under en skolvecka är 11,5 timmar och under en ledig vecka 17,5 timmar. Hos mamman är tidsåtgången under skolveckor 12,5 timmar och 17,5 timmar under en ledig vecka.

Av- och påklädning

kan till viss del klä sig själv dock vet han inte vad som är fram och bak på klädesplaggen. Under tiden han klär sig måste föräldrarna vara med och ge honom plagg efter plagg. Han behöver ha hjälp under hela på och avklädningsproceduren. Tidsåtgången under skolveckor är 4,08 timmar och lediga veckor 4,76 timmar.

Personlig hygien

klarar inget själv kring sin personliga hygien. Han förstår inte hur han ska göra i duschen. Han behöver hjälp att tvätta hår och kropp samt insmorning, tandborstning och rakning. Tidsåtgången under skolveckor är 3,65 timmar. Under lediga veckor är tidsåtgången 4,23 timmar. Om man inte påminner om att gå på toaletten kan han hålla sig en hel dag. Han behöver hjälp med att sättas på toaletten och detta görs var tredje timme. Han behöver ha hjälp med allt när det gäller toalettbesöken. Tidsåtgången under skolveckor är ca 1,68 och lediga veckor 2,8 timmar.

Kommunicera

har inget utvecklat språk, han använder tecken och vissa ord när han kommunicerar. Han behöver hjälp att kommunicera i alla situationer.

Annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper

Behöver han hjälp kan han ropa. Han har dock kramper emellanåt och behöver därför tittas till. Han har även fått ticks som visar sig genom att han äter på sina händer, slår sig i huvudet och på andra ställen på kroppen. Föräldrarna kan inte lämna honom utomhus utan uppsikt för då kan han bara gå sin väg och han förstår inte att vissa saker är farliga.

Övriga behov

kan ha svårt att komma till ro inför natten och är mycket lättstörd. Cirka två nätter i veckan vaknar och är orolig och har kramper. Han har ingen organiserad fritidsaktivitet. Han har inget organiserat träningsprogram men han har tecken som läxläsning. Han har läkarbesök i genomsnitt en gång per vecka.

korttidsboende har kompletterat med följande information.

klaras att lägga upp maten själv, men han behöver hjälp att dela den. Han äter helt själv och klarar det bra men han behöver påminnas om att äta ibland. På klär han på sig själv men hjälp av påminnelse. Ibland behöver han hjälp att knyta skorna. Han klarar inte av att knäppa knappar. Han behöver hjälp med all personlig hygien och behöver påminnas om att gå på toaletten. Han har börjat kommunicera mer men man måste kunna honom för att förstå vad han vill. använder bilder och tecken. Han behöver ha någon med sig för att tolka det som han vill ha sagt. klarar av att sitta vid datorn och pyssla själv. Han har lugnat ner sig mycket men det beror på han har reumatisk värk. Han kan inte gå några längre sträckor och utomhus använder han rullstol.

har den 19 oktober 2010 ansökt om personlig assistans. Kungsbacka kommun har i sin utredning kommit fram till att grundläggande behov totalt uppgår till 23 timmar per skolvecka och 26 timmar per lovvecka. Hans tid för övriga behov räknades till 23 timmar dvs. hans totala tid är 46 timmar per skolvecka och att det är 57 timmar per lovvecka. Han beviljas personlig assistans då han behöver det för sin livsföring och behovet inte tillgodoses på annat sätt.

Den medicinska utredningen

Av läkarintyg från överläkaren daterat den 5 maj 2010 framgår bl.a. följande har Downs syndrom, utvecklingsstörning, autismspektrumstörning, ADHD samt epilepsi. Utöver detta har han också en pacemaker-behandlad hjärtarytmi. Vid måltiderna har vi noterat att plötsligt kan få kramp i matstrupen, bli blek och får uppfradga. Detta kan var om han får något i maten som har lite större konsistens än normalt. Det är möjligt också att detta kan ge en s.k. vasovagal reflex på hjärtat. Eftersom han har en pacemaker fortsätter hjärtat att slå. Av denna anledning är det viktigt att all föda som erbjuds och äter är finfördelad och ges på ett sådant sätt att matstrupen inte överlastas och att det därvid också alltid finns en person bredvid honom under måltiden.

Läkaren vid öron- näs och halskliniken i Halmstad har i journal den 29 juni 2010 antecknat att får på mottagningen först försöka dricka lite vatten vilket går helt problemfritt. Därefter tar han sina mediciner utan problem. Anamnestiskt inte misstanke om aspiration med främmande kropp i luftvägar och undersökningsmässigt normalt fynd.

Förvaltningsrättens bedömning

Det är ostridigt att [redacted] tillhör personkretsen enligt LSS. Frågan i målet är då om de grundläggande behoven uppgår till i genomsnitt mer än 20 timmar per vecka vilket är en förutsättning för att han ska ha rätt till assistansersättning enligt LASS.

[redacted] har gjort gällande att [redacted] har ett hjälpbehov avseende sina grundläggande behov som tidsmässigt överstiger 20 timmar per vecka. Hon har åberopat läkarutlåtanden, vari anges att han är i behov av mycket tillsyn och ständig hjälp med sin ADL i form av framförallt motivering och aktivering. Hon har påtalat att LSS-utredningen kommit fram till att hans grundläggande behov uppgick till 23 timmar. Bland de övriga hjälpbehov [redacted] anges bl.a. att han vid måltiderna behöver ha någon som sitter bredvid och kontrollerar vad han äter och att han behöver aktiv tillsyn för att inte sätta i halsen. Enligt utredningen som finns i ärendet framgår att [redacted] behöver påstötning för att genomföra praktiska moment samt tillsyns- och motivationsinsatser.

Vid en sammantagen bedömning av den förevarande utredningen i målet, anser förvaltningsrätten, att [redacted] i större utsträckning än vad [redacted] gjort gällande på egen hand klarar av praktiska moment och vardagsrutiner som t.ex. påklädning och mathållning. Det framgår i och för sig att [redacted]

[redacted] till följd av sitt funktionshinder är i behov av att någon säger till honom vad han ska göra och att han således är i behov av daglig hjälp med motivations- och aktiveringsinsatser för att äta och klä sig. Enligt förvaltningsrättens mening framgår emellertid inte att hans behov av tillsyn är av sådan aktiv karaktär som kan anses falla inom ramen för den funktionshindrades grundläggande behov. Inte heller finner förvaltningsrätten visat att den hjälp han behöver i erforderlig grad förutsätter ingående kunskaper om honom. Han vistas i skola, fritids och korttidsboende stor del av tiden och där har de kännedom om honom, Förvaltningsrätten anser det således

inte visat att behov av assistans för sina grundläggande behov uppgår till i genomsnitt mer än 20 timmar per vecka. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3104/1b)

Kristian Karlemon
Förvaltningsrättsfiskal

I avgörandet har även nämndemännen Adam Algotsson, Margareta Andersson och Anders Grebelius deltagit. Föredragande i målet har varit föredraganden Marie Jakobsson Randers.